

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Mi a látnivaló a parlament épületében*

Forrás:

Bp.
(Hely)

Újság

1929. VIII. 17.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (O)

Osztályozás

Tárgy

725. M

Hely

Idő

"1929"

Személy

Mi a látnivaló a parlament épületében

A parlament tíz év alatt épült Steindl Imre építész, budapesti műegyetemi tanár vezetésével. 1885 október 12-én tették az első kaptatót, 1894 május 5-én volt a bokrétaünnep és 1895 május 16-án elhelyezték a kupola zárókövét. Mint ismeretes, 1848-ig Pozsonyban tartották az országgyűléseket. Az 1848. IV. t.-c. aztán elrendelte, hogy ezután Pest legyen az országgyűlés helye. A főrendiház a Nemzeti Múzeum dísztermében ülésezett, a képviselőház pedig a Sándor főherceg-utca 8. szám alatt jutott ideiglenes hajlékhoz. A mostani parlament építését az 1880. LXVIII. t.-c. rendelte el. 1881 március 20-án alakult meg a főrendiház, a képviselőház, a miniszterelnökség, a belügyminisztérium, a közmunka- és közoktatásügyi minisztérium, a Közmunkák Tanácsa, a fővárosi hatóság képviselőiből és meghívott szakértőkből álló országos bizottság, amely Tisza Kálmán miniszterelnök vezetésével kiírta a tervpályázatot. Tizenkilenc terv érkezett be és a kitűzött négy egyenlő díjat Steindl Imre műegyetemi tanár, Hauszmann Alajos műegyetemi tanár, Schickedanz Albert és Freund Vilmos építészek, Wagner Ottó, Kallina Mór és Bernd Rezső építészek kapták meg. A végleges terv elkészítésére Steindl Imre kapott megbízást. Steindl tervét 1884 február 24-én fogadta el a bizottság. Hama-

rosan megalakult a Bánffy Dezső báró elnöklésével működő építész-tanács, amely mintegy tíz és fél millió forintban állapította meg a költségelőirányzatot és kétmillió forintot szánt a belső berendezésre.

A parlament egész kiterjedésében betonlapon fekszik, amelynek normális vastagsága két méter. A kupolacsarnok alatt közel ötméter vastag a betonlap. Ennek a beton-alépítménynek területe mintegy huszezer négyzetméter. Az építéshez hazai köveket használtak, köztük süttöi, almási, pizskei, haraszi, besztecebányai, csobánkai, varasdi, bíai, kolozsmonostori, várpálotai, báthi köveket. Belülről márványlapok borítják a falakat a fontosabb lépcsők mentén és azon az emeleten, ahol az üléstermek vannak. Magyar márványművek közül a siklósi, a gyüdi, a vaskóit, a kis-sebesit vették igénybe, a külföldi márványok közül girolamói, castel-venerei, sarrancolini, siennai és mauthauseni márvány büszkélkedik az épületen. Ezenkívül svéd gránitot is használtak.

A magyar parlament gyönyörű gótikus épület és büszkesége a tizenhatszögű és huszonhét méter magas kupola. Mintegy harmincezer köbméter kő fekszik az épület falai-ban, ezenkívül ötezer balluszter és apró oszlopfej díszíti. Mindezenfelül százezerre menő egyéb faragott kő pompázik rajta. Mintegy huszezer méter a lépcsőfokok hossza. Közel

százhatvanezer köbméter téglafal is van az épületben, amihez negyvenmillió téglát kellett szerezni. A vasneműek súlya huszonnyolc és félezer métermázsát. Az épület hossza kétszázhetven méter, a legnagyobb szélessége pedig százhuszonhárom méter.

Az egész épület alá van pincézve. Itt vonulnak végig a központi fűtés csövei, a kazán azonban többszáz méternyire az épülettől, a Személynök-utca egyik házában működik. Külön szellőztető csatornái vannak a parlamentnek, amelyek az Országház-térre nyílnak. Nyári ülésezés idején állandóan csobog a víz a csatornanyílásnál, hogy hűs legyen a levegő, amellyel külön szivószerkezettel a legnagyobb kánikulában is 20 C fokon tudják tartani a hőmérsékletet. A pincék rengetegében ott szégyenkezik a kommunizmus hírhedt pincéje is, ahol annyi polgári érzelmű embert megkínóztak.

Három «emelet» van a parlamentnek: a pincesor, a földszint, a félemelet és az u. n.

első emelet, ahol az üléstermek vannak. A dunai tornyok magassága, a rézből készült zászlótartó szobrokkal együtt 83.60 méter, a kupola magassága kilencvenhat méter.

Az épület két részre oszlik: a déli rész a képviselőházé, az északi pedig a felsőházé. Ezt a kettőt egységbe foglalja a kupolacsarnok, amely mesébe illő karcsú oszlopokon nyugszik. Ide csatlakozik egy-egy dísz-társalgóterem, kincseket érő szőnyegekkel. Majd a

tizenhét méter magas üléstermek következnek. A déli terem a képviselőházé, az északi a felsőházé. Mind a kettő csupa ragyogás, valóság-gal gótikus csodák. Itt láthatja a közönség a sokat emlegetett miniszteri bársonyszékeket. Ezek mögött vannak a törvényhozók ülőhelyei, köztük Tisza István grófé is, ércleppal megjelölve.

Gyönyörű freskók díszítik a falat az elnöki emelvény mögött. Köröskörül húzódik a híres folyosó, amelyet végesvégi piros szőnyeg borít. Különböző szobrok kandikálnak elő a márványfalakból, a magyar társadalom egyes foglalkozási ágainak kifejezőiként.

Művészi képek egész sora ékesíti a többi teremeket. A képviselőház elnöki fogadótermében a házelnökök galériája látható. Ugyanezen az emeleten vannak a miniszterek termei is, amelyek közül a miniszterelnöké a legdi-

szesebb. Két emléktábla is díszíti a falat, egyik Tisza István grófé, a másik a parlamenti hősi halottaié. Emellett van az a híres terem, ahol annakidején a magyar és az osztrák delegációk üléseztek.

Egy emelettel lejjebb, vagyis a félemelet van elhelyezve a parlament hírneves könyvtára.

Külön ékessége a parlamentnek a díszlépcsőcsarnok, amely u. n. orosz-lán-kapunál k

dődik és a kupolnacsarnokig visz. Mennyezetét Lotz Károly diszitette a törvényhozást allegorizáló festményekkel. A pillérek négy konzolján *négy szobor* áll: a kormányzási jelvényeket (a Szent Koronát, a királyi jogart, az országalmát és Szent István kardját) tartó apródok. Érdekes, hogy a lépcsőcsarnok oldalfal-burkolatai magyar márványból (gyüdi barna- és chamois-szinű márvány), a korlátok oszlopocskái vaskói piros márványból, a boltrendszer tartó összes pillérek a Pola melletti girolamói sárga márványból készültek. A nyolc oszlop barna-vörös svéd gránit, a lépcsők anyaga pedig a Görz melletti castelvenerei márvány.